

Kan Terleme Fenomeni ve Dini Stigmaların Psikopatolojik Bir Okuması: Kutsal Elena Aiello Olgusu

Francisco PÉREZ-FERNÁNDEZ¹, María PEÑARANDA-ORTEGA²

ÖZET

13. yüzyıldan günümüze kadar yaklaşık 300 stigma olgusu tanımlanmıştır. Hematidrosis, hemolakri, kanlı otore, dolaylı menstruasyon ve Gardner-Diamond sendromu, stigmaya benzer belirti ve semptomlarla sonuçlanan dermatolojik rahatsızlıklardır. Bu makalede kutsal Elena Aiello'nun hayatına dair endişe verici olaylar konu alınmaktadır. Elena Aiello, 1923'ten ölümüne kadar ciddi hematidrozdan muzdaripti. Alnında, ellerinde, ayak ve dizlerinde tıpkı İsa Mesih'in çarmıha gerilmesi sırasında ortaya çıkan stigmataya benzer şekilde kan terlerdi. Stigma (çoğul: stigmata), Hristiyanlık geleneğinde İsa'nın bedeninde işkence ve çarmıha gerilmenin sonucu olarak meydana gelen yaraları ifade etmekte olup ilahi bir lütf eseri kişilerin vücuduna kazındığına inanılmaktadır. Katolik Kilisesi tarafından gerçek olarak tanımlanan birkaç epizoddan biri olan bu epizodlar, Büyük Perhiz sırasında her Cuma, özellikle kutsal Cumalarda gözlemlenirdi. Fabrizio ve Turano adındaki doktorlar, bu emsalsiz olgu çalışmasında kaynağı belirsiz olan yaralara ilişkin bir tıbbi inceleme gerçekleştirmişlerdir. Bir nörolog ve psikiyatrist olan Vincenzo Bianchi de bu olguyu değerlendirmiş ve hastanın temaruz ya da sadece telkinden etkilenmiş olma olasılığını gündeme getirmiştir.

Anahtar Sözcükler: Elena Aiello, Telkin, Psikoloji, Stigmata, Psikopatoloji, Yapma Bozukluk, Temaruz

ABSTRACT

A Psychopathological Reading of the Blood Sweat Phenomenon and Religious Stigmas: The Case of Blessed Elena Aiello

Around 300 cases of stigma have been described since the 13th century. Hematidrosis, hemolacria, bloody otorrhea, vicarious menstruation, and Gardner-Diamond syndrome are dermatological manifestations that are also observed in cases of stigma. This paper presents the disconcerting circumstances in the life of the Blessed Elena Aiello. From 1923 until her death, she suffered severe hematidrosis blood sweating on her forehead, hands, feet and knees, just as stigmata appear at the crucifixion of Jesus Christ. Stigmas, in Christian tradition, are marks corresponding to those left on Christ's body by the torture and the Crucifixion, it's said that are impressed on the person body by divine favor. These episodes, among the few recognised as authentic by the Catholic Church would appear each Friday in Lent, particularly on Good Friday. In this unique case study, doctors Fabrizio and Turano performed a medical study where the origin of the sores was unclear. Neurologist and psychiatrist Vincenzo Bianchi, on assessing the case, raised the possibility of simulation or mere suggestion on the part of the patient.

Keywords: Elena Aiello, Autosuggestion, Psychology, Stigmata, Psychopathology, Malingering, Factitious Disorder

GİRİŞ

Protagonistler

Stigma (veya İsa'nın işaretleri) kavramı, tıp literatüründe dini, esrik trans halindeki bireylerde sıkça gözlemlenen yoğun duygu veya psikolojik baskı ile ilişkilendirilmiştir. Aynı zamanda temaruz, yapay bozukluk, konversiyon bozukluğu ve fonksiyonel nörolojik belirti bozukluğu bağlamında klasik bir tanılayıcı semptom olarak da ele alınmıştır (Kechician ve ark. 2018). Nadir görülmesi nedeniyle tıp tarihi boyunca yeterince ele alınmamakla beraber konuya duyulan ilgi günümüzde artmaktadır. Örneğin, Tshifularo ve ark. (2014),

yaşları 18 ila 34 arasında değişen, tümü kanama sırasında ciddi mental stres altında olan dört hastanın sergilediği stigmata olgusunu ele almıştır. Bu makalede tarihi ve özel bir üne sahip olan Rahibe Elena Aiello (1895 - 1961) olgusuna bir açıklama getirmek amaçlanmıştır.

Monaco Santa veya *Kutsal Rahibe* olarak da bilinen Kutsal Elena Aiello, Montalto Uffugo'da (Cosenza, İtalya) varlıklı ve sekiz çocuklu bir ailenin üçüncü çocuğu olarak dünyaya gelmiştir. Babası Pasquale saygın bir terziydi. Babası ve annesi Teresa, oldukça dindar ve saygın insanlardı (Şekil 1). Bu sayede Elena'nın çocukluğu sakin ve rahat geçmiştir. Ancak Elena, 1908 yılında ergenliğe henüz adım atarken konvülfif kakhaha

How to cite: Perez-Fernandez F, Penaranda-Ortega M. (2025) Kan Terleme Fenomeni ve Dini Stigmaların Psikopatolojik Bir Okuması: Kutsal Elena Aiello Olgusu. *Türk Psikiyatr Derg* 36:9. <https://doi.org/10.5080/u27342>

Geliş Tarihi: 26.04.2023, **Kabul Tarihi:** 23.06.2023, **Çevrimiçi Yayın Tarihi:** 14.12.2023

¹Dr. Öğr. Üyesi, Camilo José Cela Üniv. Psikoloji Bl., Madrid; ²Dr. Öğr. Üyesi, Murcia Üniv. Psikoloji Bl., Murcia, İspanya.

Dr. María Peñaranda-Ortega, e-posta: mariap@um.es

nöbetlerinin ve iştah sorunlarının eşlik ettiği, organik nedenlerle açıklanamayan ve doktorları epey şaşırtan kronik öksürük atakları geçirmiştir. Bu rahatsızlıkların üstesinden gelmek amacıyla inzivaya çekilen ve kendini duaya veren Elena, “mucizevi” şekilde iyileşmesini sağlayan ilk mistik trans deneyimini yaşamıştır. Bu deneyim, aldığı dini eğitimle beraber dine yönelik ilgisinin artmasına neden olmuştur. Ailesinin Elena'nın henüz manastır yaşamı için çok küçük olduğunu düşünmesi nedeniyle 1914 ve 1918 yılları arasında Elena yoksulların ve hastaların bakımına yönelmiştir (Spadafora 1964).

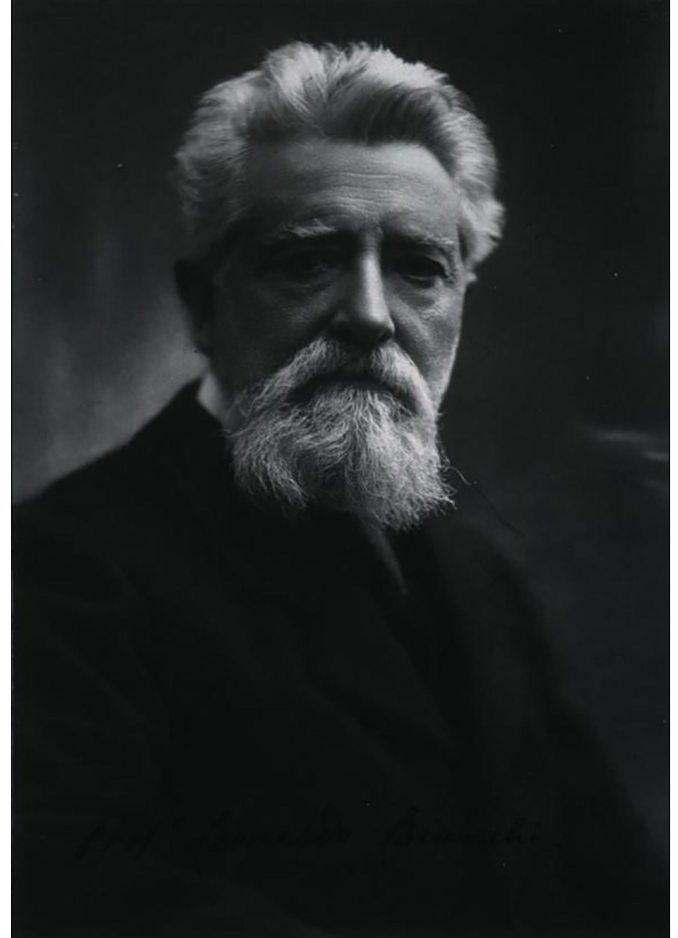
1920 yılında babasının izniyle En Değerli Kanın Hayırsever Kızları (“Daughters of Charity of the Most Precious Blood”) (Nocera dei Pagani, Salerno) Manastırı'na girmiştir. Burada Elena'nın sırtında acı verici bir omuz nekrozuna dönüşen ve ikinci mistik trans deneyimini yaşamasına sebep olan bir yara oluşmuştur. Bu olayın ardından kısa bir süre sonra, 1921 yılında mide kanserine yakalanmıştır. Bu kanser sırasında iki yeni trans deneyimi geçirmiş ve “mucizevi” bir iyileşme göstermiştir. Elena Aiello, 1922 yılında hayatı boyunca birkaç defa geçireceği hematom (kan terleme) ve yara ataklarından ilkinin geçirmiştir. Bu ataklar sırasında esrik deneyimlerin

yoğunluğu artmaktadır. Bu dönemde azize olarak ün kazanmaya başlamıştır (Napoli 1978).

Hikayenin diğer karakteri, Napoli (İtalya) doğumlu, ünlü Alpötesi doktor ve siyasetçi Leonardo Bianchi'nin (1848-1927) oğlu, İtalya'nın büyük nörologlarından biri olarak tanınan psikiyatr Vincenzo Bianchi'dir (1878-1940) (Şekil 2). Vincenzo, babası kadar ünlü olmasa da babasının başarılarının birçoğuna denk bir başarı sergilemiştir. Tıp eğitiminin yanında nöroloji ve psikiyatri alanlarında uzmanlığını alan Bianchi, Napoli Üniversitesi'nde Frenoloji Profesörü olarak görev yapmıştır (Şekil 3). Bianchi, Napoliten Santa Maria Egiziaca Hastanesi'ne (değişen adıyla Cardinale Ascalesi Hastanesi) asistan doktor olarak girmiş ve sonunda Psikiyatri Birimi'nin yöneticisi olmuştur (Pazzini 1950). 1909 ve 1929 yılları arasında İtalyan Liberal Parti ile siyasete atılan Vincenzo Bianchi, çeşitli il birimlerinde görev almıştır. 1915 ve 1916 yılları arasında ise Birinci Dünya Savaşı'nda tabip subay olarak çalışmış ve bu görevinden dolayı madalya almaya layık görülmüştür. 1929 yılında Portici'de (Napoli) ölümüne kadar yöneteceği Casa di Cura Stazione Climatica Leonardo Bianchi'yi, veya güncel adıyla Bianchi Kliniği'ni kurmuştur.

Şekil 1. Elena Aiello'nun gençliği (kaynak bilinmiyor).

Şekil 2. Alpötesi nörolog ve siyasetçi Leonardo Bianchi (Kaynak: Ulusal Tıp Kütüphanesi, Dijital Koleksiyonlar).

Şekil 3. Psikiyatr Vincenzo Bianchi (Kaynak: Bianchi Kliniği).

Klinik Öykü

Elena Aiello'nun annesi, nefrit sebebiyle 39 yaşında vefat etmiştir. Babasının ise kireçlenme haricinde dikkat çekici bir hastalığı bulunmamaktadır. Aiello, sakin ve rutinlerle belirlenmiş, doktorların bile "oldukça sıkıcı" olarak nitelendirdiği psikoöğitsel bir çevrede büyümüştür. Yine de büyüdüğü çevre aşırı dindar bir çevreydi. Bu durum, belki de kronik depresyondan muzdarip iki kardeşinden birinin sülfürik asit içerek intihar ettiği ve diğerinin de alkolizmin pençesine düştüğü gerçeğiyle bir tezat oluşturmaktadır. Kız kardeşlerinin herhangi bir ruhsal bozukluğu olduğuna dair bir kanıt bulunmamakla beraber peritonit ve plöritisten muzdarip oldukları bilinmektedir (Fabrizio ve Turano 1925).

Elena, ergenlik döneminde, 12-13 yaşlarındayken yaklaşık 9 ay süren, spazmodik öksürük ataklarının takip ettiği konvülfif kahrkaha nöbetleri geçirmiş, doktorlar bu durumu "histerik kriz" olarak tanılamıştır. Bu durumun terapötik bir destek olmaksızın kendiliğinden düzeldiği düşünülmektedir. Elena, öksürüğünün kesildiği dönemde ilk (ve kısa) anoreksik atağını geçirmiş, bu atak ilk adet kanaması ile çakışmıştır (Fabrizio ve Turano 1925). Ancak Monaca Santa hagiografilerinde (Hıristiyan geleneklerinde aziz veya Tanrı tarafından kutsanmış olarak kabul edilen insanların biyografileri) bu

konuya ilişkin tüm raporlar sistematik bir şekilde görmezden gelinmekte ve şu açıklama yapılmaktadır:

Bir gün Elena su içerken sıvı, soluk borusuna kaçmış ve doktorun gastrik lavaj da içeren tedavisine rağmen bir buçuk yıl devam eden şiddetli bir öksürük gelişmiştir. Öksürüğü nedeniyle düzgün bir şekilde konuşamayan ve sorunlarından bıkmış olan Elena, bir gün tesbih duası sırasında Pompei Bakiresi'ne eğer iyileşirse rahibelik yolunu izleyeceğine dair yemin etmiştir. O gece (1908) Pompei Bakiresi Elena'yı bir görüde ziyaret etmiş ve iyileşeceğine yönelik telkinde bulunmuştur. Elena böylelikle ertesi sabah tamamen iyileşmiştir (Peña 2018).

Bu alıntıda atıfta bulunulan doktor, bilinen ilk olgu geçmişi çalışmasında temel alınan, *Rinascenza Medica* dergisinde yayınlanmış makalenin ikinci yazarı ve Aiello ailesinin hem doktoru, hem de yakın bir dostu olan Dr. Turano'dur (t.y.). Doktorun kızkardeşi Elena'nın vaftiz annesidir (Peña 2018).

22 yaşına basan Elena, artık manastırdadır. Bir gün ağır bir kutu taşırken sol omzunda bir kas yırtılması meydana gelmiştir. Acı aniden koluna yayılmıştır. Bir doktor, nekroz başlangıcı gözleminde bulunmuş ve başarısız olduğu anlaşılan bir cerrahi müdahale önermiştir. İkinci bir tıbbi görüş almak amacıyla Cosenza'ya doğru seyahate çıkan Elena Aiello, Azize Rita sunağında dua etmek amacıyla bir kilisede mola vermiştir. Kendi ifadesiyle Azize'nin bir görüşünü gören Elena, bu görüş nedeniyle seyahat planlarını değiştirmiş ve aile evine geri dönmüştür. Aynı gece Azize Rita tarafından tekrar ziyaret edilmiştir (Spadafora 1964). Elena, ikinci görüşünde Azize Rita'nın kendisine olan inancı yaymasını istediğini ve yerel kilisedeki Aziz Joseph heykelinin bulunduğu duvar oyuğuna kendi suretinin koyulması için bir bağış kampanyası başlatmasını istediğini belirtmiştir. Aiello, Azize'nin bu emirlerine harfiyen uymaya çalışmış, ancak [...] bölge rahiplerinin kat'i reddi sebebiyle [...] inancını destekleyen müritler bulamamıştır. Bu nedenle Azize Rita, bir gece tekrar belirmiş, öfkeyle Elena'nın "karnına yumruk atmıştır" (Bianchi 1926).

Bu deneyiminden de bekleneceği üzere Aiello, ertesi gün mide rahatsızlıklarının ilk semptomunu göstermiştir. Bunun ardından Ağustos 1921'den itibaren 3 ay boyunca konvülfif kusma atakları ve çeşitli zorluklar geçirmiştir. Çektirdiği röntgenler baz alınarak mide kanseri tanısı konmuştur, ancak bu tanı yanlıştır. Bu açıklamalara Aiello'nun biyografilerinde sıkça yer verilmekle beraber konuya ilişkin detay veya ek belge bulunmamaktadır. Fabrizio ve Turano tarafından hazırlanan ilk tıbbi öyküye bu patolojinin dahil edilmemesi, yalnızca konvülfif kusma ve iştah sorunlarına yer verilmiş olması oldukça ilginçtir. Bu sorunlar temel alınarak Aiello'nun tedavi edilmemiş anoreksisinin köteleştigi çıkarımı yapılabilir.

Bu noktada Elena'nın fiziksel ve ruhsal sağlığı hızla kötüleşmektedir. Kasım 1921'de ise Azize Rita'nın tekrar belirmesi ile durum değişmiştir, Azize Rita "sevgiyle elini karnına koymuş" ve acılarının yakında dinceğini bildirmiştir. Aiello'nun sağlığı bu olaydan sonra kayda değer bir şekilde düzelmiş, kolunu

“mucizevi bir şekilde” tekrar hareket ettirebilmeye başlamıştır. Böylelikle 1923’e kadar süren, uzun, “güçlü” Azize Rita görüşleri dönemi başlamıştır. O yılın Mart ayı itibarıyla “Elena Aiello tıbbi müdahale gerektirecek hiçbir rahatsızlık çekmemektedir” (Bianchi 1926).

Hematidroz ve Yaralar

Mart 1923’ün ilk Cuma günü (Büyük Perhiz’in ilk Cuma günü) Elena Aiello şiddetli bir baş ağrısından şikayetçidir. Kendi ifadesiyle, İsa’nın dikenli tacını kafasına yerleştirdiği bir görüden bahsetmektedir. Bu görünün üzerine alından kanlar akmaya başlamıştır. Esrik ve psişik bir trans deneyiminin de eşlik ettiği bu olay üç saat sürmüştür. Olaya birçok insan tanıklık etmiş, olayın ardından rahibe normal hayatına geri dönmüş ve bir sonraki sabah son derece sağlıklı bir şekilde uyanmıştır. Bu fenomen Büyük Perhiz’in her Cuma günü, özellikle İsa’nın çarmıha gerilişinin anıldığı Hristiyan bayramında artan şiddetle tekrar etmiştir. Ardından bir yıl boyunca görülmemiştir (Giuliana 2011).

İlk yaralar veya ülserler, ertesi yılın (1924) Kutsal Cuma’sında, özellikle daha yoğun geçen son kan terleme epizodu sırasında

belirmiştir. Lezyonlar diz ve ayak bölgesinde oluşmuştur. Doktorlar, beklenen anemi bulgusu haricinde normal olan histolojik bir muayene amacıyla beş dakikalık periyodlarla akan kanlı terden 4 ila 5 cc. numune almıştır (Şekil 4). Kafa derisini epitelyal lezyonlar bulmak amacıyla incelemişlerdir, ancak bulamamışlardır (Bianchi 1926). Yaralar şu şekilde tanımlanmaktadır:

Her iki ayağın dorsal kısmında, ikinci ve üçüncü metatarslar arasındaki boşluğun üst üçte birine karşılık gelen, her ikisi de bir madeni para büyüklüğünde, kenarları hafif pürüzlü ve parlak kırmızı bir arka plan üzerinde, çok az sıvı salgılayan iki sürekli, neredeyse aynı dairesel lezyon gözlemledik. Her iki ayak tabanında, ilkinden daha küçük iki lezyon daha gördük. [...] Hastanın isteksizliği nedeniyle güçlükle görebildiğimiz lezyonlar diz uçlarının ön yüzünde bulunmaktaydı. [...] Vücut yüzeyinin büyük kısmında taktıl ve termal hassasiyet gözlemlenmemiştir. Hasta farklı objeler ile teması veya iğne batırmalarını, soğuk ve sıcak hissetmemektedir (Fabrizio ve Turano 1925).

Elena Aiello, kısa bir süre sonra dikkate değer bir tedavi olmaksızın sözde kanseri yenmiş ve omuz sıkıntılarından arınmıştır. Kendi ifadeleriyle: “21 Mayıs 1924 gecesinde Azize

Şekil 4. Elena Aiello, yetişkinliğinde geçirdiği hematidroz ve esrik trans ataklarından birisi sırasında (Kaynak: Google Görseller).

Rita'dan bir görü aldım. Bana dedi ki "Yarın tesbih duasından sonra resmime gel ve seni iyileştireceğim." Rahatlamış ancak yine de endişeli bir şekilde, tesbih duasından sonra, saat öğlen üç sularında rahibeler ve arkadaşlarım ile, Emma'nın yardımıyla divana geçtim ve resme yaklaştım. Dua ettim ve hareketlerimde bir hafifleme, bir özgürlük hissettim. Samimi bir haz ile yükseldim, diğerlerini çok olmuş bir şekilde gördüm ve "İyileştim" dedim. Balkona çıktım ve Başrahibe Valentina Vercillo'yu görünce içgüdüsel olarak kollarımı kaldırdım, "Bakın, iyileştim!" diye haykırdım" (Spadafora 1964).

1925 Buluşması ve Tanı

Kısa bir tartışma

Vincenzo Bianchi ve Elena Aiello'nun ne sebeple görüştüğü konusu net değildir. Bununla beraber bu görüşmenin 1925 yılının Kutsal Cuma gününde, kan terleme ataklarının en şiddetli olduğu dönemde meydana geldiği bilinmektedir. Doktorun kısa bir muayenesinden sonra şu diyalog yaşanmıştır:

BIANCHI: Çok acı çekiyor musun?

AIELLO: Evet, çok.

B: Nerede?

A: Kafamda... Dikenli taç... Tanrım, çok acıyor...

B: Taçı kim kafana taktı?

A: İsa.

B: Neden peki?

A: Benim ve insan ırkının günahlarının affedilmesi için...

B: Gerçekten İsa'yı gördün mü?

A: Evet... Dün... (Bianchi 1926).

Bianchi, kadının sürekli şikayet etmesi ve tanık ve akrabalarının çekimsiz müdahaleleri nedeniyle yüzeysel bir muayene gerçekleştirmiştir. Bu muayeneler ile genel bir tıbbi fikir edinmesini sağlayacak kadar gözlemlerde bulunmuştur (Bianchi, 1926);

- İnleme, kıvrınma ve özellikle göğüs bölgesinde titreme.
- Anlaşılmayan, devamlı kelime mırıldanmalarıyla beraber esrik trans hali.
- Ellerdeki stigmata ve alnın kanayan bölgeleri dışında deride anestezi.
- Kanama epizodu sırasında ciddi saç kaybı.
- Dr. Fabrizio ve Turano tarafından tanımlanan semptomların genel teyidi.

Olgunun bu garipliğinden etkilenen Bianchi, olguyu bireysel olarak araştırmaya karar vermiş ve hastanın preadolesans dönemden itibaren psikolojik açıdan zorluklar yaşadığı, dini ekstremizm ile güç kazanan histerik bir bozukluğun da buna eşlik ettiği sonucuna varmıştır, "diğer fenomenlerin yanında simülasyona ilişkin olarak [bu da eklenmelidir ki] kopan

bir tutam saçın daha önceden kesilmiş olması muhtemeldir" (Bianchi 1926). Bianchi'ye göre stigmatik süreç psikosomatik olarak başlayıp şu şekilde gelişir:

EVRE 1: Öznenin derin ve mistik oryantasyonu (temel kişisel durum).

EVRE 2: Stigmatanın belirmesinin öncül koşulları olan monoteizm (tek tanrı inancı) ve uyurgezerlik.

EVRE 3: Anatomide stigmatanın belireceği yerlerin sembolize edildiği dini içerikli halüsinasyonlar.

EVRE 4: Ruhun "kutsal olan" ile birleşmesine yönelik kademeli yükseliş veya kutsalın içinde belirlediği varlığa doğru "alışılabilir" (yüceltirme ve esrik ruh hali). O zamanki tanımıyla "yüceltirme", toplumsal açıdan kabul edilemez dürtü ve ideallerin toplumsal açıdan kabul edilebilir eylem ve davranışlara dönüşmesiyle ilk dürtünün uzun vadeli bir dönüşümü ile sonuçlanan (bkz. Freud 1961) olgun bir savunma mekanizmasıdır. Bu örnekte ise dini trans konu alınmaktadır.

EVRE 5: Yaygın histeri.

Bu bulgulara dayanarak psikiyatri, Elena Aiello'nun kimliğin aşamalı olarak çözülmesine sebep olan, duygusal bağlamda güçlü bir hale bürünecek, kayda değer bir mistik kişilik oryantasyonu olduğu sonucuna varmıştır. Böylesi bir sonuç psikojenik anestezi (ruhsal veya duygusal çatışma nedeniyle acı hissini azaltması), mutizm ve genel bağlamda «savaş nevrozuna» denk belirli bir zihin hali konfigürasyonunu açıklamaktadır. Bianchi, bu tanıyı desteklemek amacıyla Gullere, Beaunis, Bernheim, Babinski, Pitres, Portigliotti, Tischner, Richet, de la Tourette, Freud, Morton-Prince, Champion gibi klasik figürlere başvurmuştur (Bianchi 1926). Bianchi'ye göre hastanın genel durumu Hint dervişliğinin mükemmel bir örneğidir. Batı Avrupa'nın 17. ve 18. yüzyıl seyahatnamelerinde dervişler, temel olarak seyirci karşısında büyümlü veya insanüstü görünen fiziksel ve zihinsel dayanıklılık gösterileri sergileyen kimseler olarak bilinmekteydi (Dobe 2015). Hematidroz ve stigmata gibi fenomenlerin tıbbi-psikiyatrik sebepleri de halen bilinmemekteydi. Ancak Bianchi, bu bilgi eksikliğine rağmen bu kavramları telkin veya basit temaruz ile açıklanabilmeleri nedeniyle doğaüstü veya mucizevi olarak değerlendirmemiştir.

Histeriden muzdarip mistik karakterlerin yoğun ve uzun süren duygusal durumları, duyguların bilinçli temsilleri olan bu tür distrofilerin oluşması için uygun koşulları sağlamaktadır. Dolayısıyla bu fenomenler, biyolojik yönden yalnızca varsayımlar düzeyinde açıklanabilmektedir. Kanıtlanabilir gerçekleri temel almayan hipotezleri araştırmak yerine bu varsayımların savunulması gerekmektedir. Bianchi'ye göre, geçmişte telkin kavramı ele alınırken sempatik-endokrin gibi duygunun başka birleştirici unsurlarının bilgisini de göz önünde bulundurmak mümkündür (Bianchi 1926). Buna karşın Bianchi'nin yayınlanan materyallerinde bu konuya ilişkin herhangi bir ek atıfta bulunulmamakta; kaynak ve atıf eksikliği nedeniyle yazının açıklamak istediği konu anlaşılabilir değildir.

SONUÇ

Olguların azlığı, bu konunun devamlı olarak araştırılmasını engellemekte ve tıbbi açıdan nadir karşılaşılan hastalıklar arasında değerlendirilmesine neden olmaktadır. Ancak hematidroz fenomeni, çeşitli durum ve bağlamlarda meydana gelebilen transkültürel bir fenomendir ve yalnızca dini değişkenler ile açıklanabilir bir nitelikte değildir. Aynı durum stigmata için de geçerlidir. Patel ve Mahajan (2017) gibi yazarlar kan terlemenin aşırı stres ile yakından ilişkili olduğunu belirtmektedir, ancak sürecin etiyojisi hala tam olarak bilinmemektedir. Bianchi'nin de Aiello olgusunda varsaydığı üzere bu fenomenler psikomatik, kendiliğinden tetiklenen nevrotik bir bozukluk olarak değerlendirilebilmektedir.

Dolayısıyla bu olgu, mukozal kanamaya ilişkin aşırı yorulma veya diğer organik koşullarla tetiklenen, psikojenik temelli sistemik bir olgudur. Yüksek anksiyete anlarında bazı bireylerin ter bezlerini çevreleyen kılcal damarları yırtılabilmekte ve bu bireyler kan terleyebilmekte, hematofolikülohidroz sorunuyla karşılaşabilmektedirler (Biswas ve ark. 2013). Genellikle bu tıbbi durum ile ilişkilendirilen stigmata, yüksek derecede nevrotik olan kimselerde tekrar tekrar meydana gelebilmekte ve dolayısıyla bu makalede ele alınan olgunun temelini oluşturduğu iddia edilebilmektedir. Güvenilir olguların nadirliği ve potansiyel hastaların detaylı muayeneye yönelik tereddütleri hastalığın sistematik olarak gözlemlenmesini ve konuya ilişkin kapsamlı bir bilgi birikiminin oluşmasını engellemektedir.

Monaca Santa ise, klinik olgunun defalarca yaşanmasına, yıllar içinde kötüye gitmesine ve şiddetli kronik anoreksiye rağmen Dr. Bianchi ile nadir gerçekleşen görüşmelerinin dışında herhangi bir ileri tıbbi incelemeye tabi tutulmamıştır. Kendisi bu olguyu 1949 yılında şu çarpıcı sözlerle ifade etmektedir:

“Dört yıl boyunca yemek yemedim [sic.]. Bazen bir bardak süt veya su, ve biraz şeker. El ve ayaklardaki yaralar Cuma günleri tekrar belirir ve anında kapanırdı. 1948 yılının Kutsal Cuma'sında ilk defa göğsümde bir haç belirdi. Dokuz kalpli ve ortasında haç baskılı bir mendili (bu hacın) üzerine koydum. Bu yılın 8 Ağustos'unda, (1949) sol önkolumda bir haç belirdi” (Napoli 1978).

Gizemli kehanet “yeteneğiyle” bezeli Aiello olgusu, tıpkı olağanüstü Peder Pío olgusu gibi (Royo 1982) Katolik Kilisesi'nin “azizlik” mertebesinde, “gerçek” olarak tanımlayacağı 300 stigmata atağından biri olarak kabul görecektir. Elena, Papa 16. Benedikt tarafından 14 Eylül 2011 tarihinde azize ilan edilmiş ve bu tarihten sonra birçok mucize kendisine atfedilmiştir. Bu olgunun “kutsallığını” belirleyen kriterler, dini bakımdan özellikle tartışmalıdır, zira belirli koşullar göz önünde bulundurulduğunda “bu yaralar [stigmata] kendi kendine telkin, hipnoz, hile gibi doğal etmenlerle, şeytan veya doğüstü güçler aracılığıyla meydana gelebilir. [Benzer şekilde, kan ağlama veya kan terleme] şeytanın eseri veya fiziksel ve psikolojik bir patolojinin etkisi olabilir” (Aumann 2002).

Psikiyatri tarihi ve tarih yazınına ilişkin bir bakış açısıyla değerlendirildiğinde Elena Aiello figürünü yücelten tüm hagiografik metinler, bu rahibenin hayatına yönelik tıbbi açıklamaların kullanıldığı nadir olgular haricinde Fabrizio ve Turano tarafından hazırlanmış tıbbi öykünün “iyi” taraflarına atıfta bulunmakta, Vincenzo Bianchi tarafından öne sürülen olgu çalışmasına hiç değinmemektedir, öyle ki Bianchi'nin çalışmaları on yıllarca yok sayılmıştır. Bu sessizlik ve yok sayılmanın nedeni, mucize kadın olarak adledilen, Benito Mussolini'ye (1883-1945), Franklin D. Roosevelt'e (1882-1945) ve İngiltere Kralı VI. George'a (1895-1952) kehanet içerikli mektuplar dahi yazmış Elena Aiello'nun bu tartışmalı ünüdür (Rossi 2018).

KAYNAKLAR

- Aumann J (2002) Mystical Phenomena. New Catholic Encyclopedia, 2nd ed., Vol. 10. T Carson, J Cerrito (eds), Farmington Hills (MI, USA): The Gale Group, s. 105-9.
- Bianchi V (1926) Sudor sanguigno e stigmatte religiose. Rivista di Psicologia 22: 1-21.
- Biswas S, Surana T, De A ve ark. (2013) A Curious Case of Sweating Blood. Indian J Dermatol 58: 478-80.
- Fabrizio A, Turano A (1925) Di un singolarissimo ed unico caso di stilicidio sanguigno dalla fronte di un'isterica nei venerdì di quaresima. Rinascenza Medica. Rassegna Quindicinale di Medicina Biologica 2: 123-1.
- Freud S (1961) Civilization and Its Discontents. The Standard Edition Of The Complete Psychological Works of Sigmund Freud – The Future of an Illusion, Civilization and its Discontents, and Other Works, trans. by James Strachey. Hogarth Press: London, vol. XXI.
- Dobe TS (2015) Hindu Christian Faqir: Modern Monks, Global Christianity and Indian Sainthood. Oxford: Oxford University Press.
- Giuliana A (2011) Beata Elena Aiello. Infaticabile nella carità. Rome (Italy), Ed. Paoline.
- Kechichian E, Khoury E, Richa S ve ark. (2018) Religious stigmata: a dermatopsychiatric approach and differential diagnosis. Int J Dermatol 57: 885-93.
- Napoli A (1978) Elena Emilia Santa Aiello, la monaca santa. Cosenza (Italy), Ed. Saltem.
- Patel RM, Mahajan S (2017) Hematohidrosis. A rare clinical entity. Indian Dermatol Online J 1: 30-2.
- Pazzini A (1950) La neuropsychiatrie en Italie à travers les siècles. Scientia medica itálica 1: 625-41.
- Peña A (2018) La beata Elena Aiello, mística y profeta. Cajamarca (Peru), San Millán.
- Rossi L (2018) A Saint under investigation: from a 'black legend' to a blessed heroine the case of Elena Aiello (1895-1961). Stigmatics. Research Network of Stigma. Haziran 2023'te <https://stigmatics.wordpress.com/2018/01/16/a-saint-under-investigation-from-a-black-legend-to-a-blessed-heroine-the-case-of-elena-aiello-1895-1961/#more-808> adresinden indirildi.
- Royo A (1982) Teología de la perfección cristiana, vol. 2. Madrid (Spain), Biblioteca de Autores Cristianos.
- Spadafora F (1964) The Incredible Life Story of Sister Elena Aiello: The Calabrian Holy Nun (1895-1961). New York, Theo. Gaus' Sons, inc.
- Tshifularo M (2014) Blood otorrhea: blood-stained sweaty ear discharges: hematohidrosis; Four case series (2001-2013). Am J Otolaryngol 35: 271-3.